

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна робота з молоддю

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 23 Соціальна робота
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність
(спеціалізація) 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

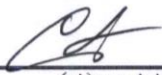
освітня програма Соціальна робота. Соціальна педагогіка
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

Ізмаїл - 2019

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

доц. Фурдуй С.Б.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури
протокол № 5 від 9.01.2019р.

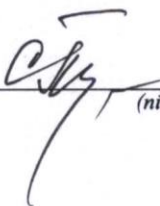
Завідувач кафедри

доц. Фурдуй С.Б.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми:

Фурдуй Світлана Борисівна , кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури

Рецензент програми:

Замашкіна Ольга Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
Модулів: 1	20	6
Загальна кількість годин: 120	Практичні заняття:	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3	-	-
Семестр: 5-6	Лабораторні заняття:	
	-	-
Тижневе навантаження (год.):	Семінарські заняття:	
	28	6
- аудиторне: 2	Консультації:	
- самостійна робота: 6	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
Мова навчання: українська	-	-
	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни є: формування вмінь і якостей, необхідних для професійної роботи з сучасною молоддю, опанування складною інтегруючою дисципліною, що дає підстави зрозуміти компетентність фахівця соціономічної сфери як практика.

Метою вивчення дисципліни є: закріплення теоретичних знань з проблематики дисципліни, накопичення практичних умінь і навиків у роботі з молоддю, розвиток самостійності в ухваленні рішень, формування творчих здібностей, можливості працювати в колективі.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Соціалізація особистості», «Історія соціальної роботи», «Соціальна робота в різних групах населення», «Теорія та технології соціальної роботи»,

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Методика соціально-виховної роботи», «Соціально-педагогічний захист дітей та молоді», «Соціальний захист населення».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. *Знання:* основні проблеми взаємозв'язку теорії та практики соціальної роботи; основні теоретичні та практичні методи у роботі фахівця соціономічної сфери з молоддю; аспекти технологій соціальної роботи, структуру процесу групової роботи з молоддю; особливості індивідуальної роботи з клієнтом за різними моделями і підходами; цінності і принципи індивідуальної групової роботи; основні сучасні тенденції та перспективи становлення професіоналізму в діяльності соціального працівника.

2. *Уміння:* застосовувати основні терміни й поняття соціальної роботи, як науки так і практики; встановлювати та підтримувати контакт з клієнтом; вивчати соціальні проблеми молодшої особи, його психічний стан; вислуховувати клієнта, вести бесіду; формулювати запит клієнта; аналізувати проблему (індивідуальний випадок) клієнта; виявляти ресурси клієнта, необхідні для подолання його проблем; надавати зворотний зв'язок клієнту; інтерпретувати інформацію, отриману від клієнта і надавати клієнту власну інтерпретацію; планувати роботу з клієнтом; долати конфліктні ситуації у взаємодії з клієнтом; контролювати власну поведінку в процесі взаємодії з клієнтом; аналізувати власний професійний досвід.

3. *Комунікація:* використовувати набуті знання при веденні дискусій з актуальних проблем соціальної роботи; здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

4. *Автономність та відповідальність:* виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; створювати позитивний імідж професії, її статусу в суспільстві.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Характеристика соціальної роботи з молоддю	10	4	6	-	-	-	14	2	1	1	-	-	-	20
2.	Тема 2. Шляхи реалізації соціальної роботи з молоддю в Україні	10	4	6	-	-	-	14	4	2	2	-	-	-	22
3.	Тема 3. Законодавча база соціальної роботи з дітьми та молоддю	10	4	6	-	-	-	14	2	1	1	-	-	-	21
4.	Тема 4. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні	8	4	4	-	-	-	12	2	1	1	-	-	-	21
5.	Тема 5: Система роботи фахівця соціальної сфери з молоддю родинною	10	4	6	-	-	-	14	2	1	1	-	-	-	21
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	20	28	-	-	-	72	12	6	6	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1: Характеристика соціальної роботи з молоддю.

Теоретичні основи соціальної роботи з молоддю. Своєрідність соціальної роботи з молоддю на державному рівні. Соціально-педагогічна робота з молоддю. Особливості молодіжної субкультури.

Тема 2: Шляхи реалізації соціальної роботи з молоддю в Україні.

Соціальні центри та служби для молоді. Технології соціальної роботи з молоддю. Реалізація проекту "Соціальна освіта в Україні". Соціальна освіта і навчання у сфері соціальної роботи.

Тема 3: Законодавча база соціальної роботи з дітьми та молоддю.

Правові основи соціальної роботи. Правове регулювання соціальної роботи з дітьми та молоддю у різних сферах суспільства. Соціальні проблеми молоді в Україні.

Тема 4: Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні. Принципи соціального становлення та розвитку молоді. Сприяння підвищенню рівня життя молоді. Освіта, культурний розвиток молоді. Охорона здоров'я, фізичний розвиток молоді. Гарантії правового захисту молоді.

Тема 5: Система роботи фахівця соціальної сфери з молоддю родинно. Молода сім'я як об'єкт соціальної роботи. Структура і завдання соціальної роботи з молоддю сім'єю. Правові норми сімейно-шлюбних відносин. Форми і методи соціальної роботи з молоддю сім'єю: сучасний досвід роботи.

5.2. Тематика семінарських занять

Тема 1: Характеристика соціальної роботи з молоддю.

Тема 2: Шляхи реалізації соціальної роботи з молоддю в Україні.

Тема 3: Законодавча база соціальної роботи з дітьми та молоддю.

Тема 4: Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні.

Тема 5: Система роботи фахівця соціальної сфери з молоддю родинно.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	20	30	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4	4	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: - опрацювання наукових статей;	10	20	Анотації наукових статей Реферат Презентація
	- підготовка реферату;	10	20	
	- підготовка до презентації результатів дослідження.	28	34	
Разом		72	108	

Тематика індивідуальних завдань

Перелік наукових статей для самостійного опрацювання

Заверико Н. В. Теоретичні засади соціально-педагогічної технології роботи з підлітками / Н.В. Заверико // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. -К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – № 2. – Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Управління. – С. 80–86.

- Закон України* «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні». Верховна Рада України; Закон від 05.02.1993 № 2998-ХІІ.
- Закон України* "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р.
- Зверева И.Д.* Опыт организации социальной помощи подросткам за рубежом //Практична психологія та соціальна робота. -К., 1998. -№2. -С. 37-39.
- Зверева ИД.* Проект "Социальное образование в Украине": перспективы развития социальной работы / социальной педагогики // Практична психологія та соціальна робота. - 2002. - №5(42). - С. 20-23.
- Зимівець Н.В.* Сутність, принципи та структура соціально-педагогічних технологій формування відповідального ставлення до здоров'я в учнівській молоді. [Електронний ресурс]. Категорія: Матеріали конференції Актуальні питання соціально-педагогічної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах. Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>

Тематика рефератів

1. Соціальні проблеми молоді України.
2. Центри соціальних служб для молоді – допомога сучасній молоді.
3. Волонтерство в Україні, як шлях вирішення проблем молоді.
4. Принципи соціального становлення та розвитку молоді.
5. Сприяння підвищенню рівня життя молоді.
6. Освіта, культурний розвиток молоді.
7. Міжнародні підходи до соціального захисту населення.
8. Основні положення законів України, які виступають гарантом соціального захисту, соціального забезпечення і соціальної допомоги сучасній молоді.
9. Правові основи надання соціальних послуг молодому інваліду.
10. Молода сім'я як об'єкт соціальної роботи.
11. Структура і завдання соціальної роботи з молоддю сім'єю.
12. Сучасна молода сім'я – проблеми, перспективи соціалізації.
13. Правові норми сімейно-шлюбних відносин.
14. Форми і методи соціальної роботи з молоддю сім'єю: сучасний досвід роботи.
15. Порівняльний аналіз соціальної роботи з сім'єю в Україні та за рубежом.

Результати власного індивідуального дослідження студенти презентують на семінарському занятті (обсяг презентації – не менше 20 слайдів).

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.
6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з сучасних актуальних проблем соціальної роботи, як теорії так і практики.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Молодь як особлива соціально-демографічна група.
2. Основні технології соціальної роботи з молоддю сім'єю.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- 8.1. *Шкала та схема формування підсумкової оцінки*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Реферат	10
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями

оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), веб-сервіс Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Браун А., Боурн А. Супервізор у соціальній роботі: Супервізія догляду в громаді, денних та стаціонарних установах. – К.: Українське видавництво „Пульсари”, 2003 – 240 с.
2. Результати моніторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді. - К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2015. - 34с.
3. Соціальна педагогіка: Підручник / За ред. проф. А.Й. Капської. — К.: Центр навч. л-ри, 2003. - 266с.
4. Соціальна робота: психологічний аспект: Навчальний посібник. /За редакцією проф. А.Й. Капської. - К.: центр навчальної літератури, 2010. - 352с.
5. Соціальна робота: Хрестоматія // Соціальна робота. - Кн. 3. - К.: ДЦССМ, 2002. - 354с.
6. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.; За заг. ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактіонової. - К.: Наук, світ, 2003. -254с.
7. Соціологія молоді. Енциклопедичний словник / Відп. ред. Ю. А. Зубок, В. І. Чупров. - М: Academia, 2008, -387с.
8. Тюптя Л., Іванова І. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посіб. - К.: ВМУРОЛ "Україна", 2004. -280с.
9. Інновації у соціальних службах: Навч.-метод. посіб. - К.: Пульсари, 2002. – 168с.
10. Шуст Н.Б. Інноваційна діяльність молоді: сутність, структура, функції. - Вінниця 2016, -141с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Волонтери в соціальній роботі / Упоряд.: О. Главник, Н. Романова, Т. Дружченко. – К.: Главник, 2006. – 128 с.
2. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні : [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Упорядники: С. Я. Харченко та ін. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 408 с.
3. Капська А. Й. Соціальна робота [Текст] : [навч. посіб.] : рек. МОН України як навч. посіб. / А. Й. Капська; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – К. : Слово, 2011. – 399 с.
4. Козлов А. А., Иванова Т. Б. Практикум социального работника. – Ростов н/Дону : Феникс, 2001. – 320 с.
5. Лукашевич М. П. Соціальна робота [Текст] : (теорія та практика) : [підручник] : затверд. МОН як підручник для студ ВНЗ / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. – К. : Каравела, 2009. – 367 с.
6. Соціальна робота: технологічний аспект : [Навчальний посібник] / За ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2013. – 352 с.
7. Теорії і методи соціальної роботи : [Підручник для студентів вищих навчальних закладів] / За ред. Т. В. Семигіної, І. І. Мигович. – К. : Академвидав, 2005. – 328 с.
8. Тюптя Л. Т., Иванова І. Б. Соціальна робота (теорія і практика). Навч. посіб. – К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004; 2008.

10.3. Інтернет-ресурси

1. http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchu/N121/N121p093-097.pdf
2. <http://un.by/news/world>. - Молодь у сучасному світі.
3. <http://www.irex.ru>. - Становище молоді в США.
4. <http://forum.rkrp-rpk.ru>. Прогноз Національної ради з розвідки США «Глобальні тенденції до 2020 року».
5. <http://un.by/news/world/2005/12-08-05-03.html> - Молодь у сучасному світі.